

1797 24.

DE
TRANSITV ET ADMISSIONE
LEGATI

EXERCITATIO IVRIS GENTIVM

QVAM

ILLVSTRIS IVRISCONSVLTORVM ORDINIS

AVCTORITATE

P R A E S I D E

D. CHRISTIANO RAV

CODICIS PROFESSORE PVBLICO ORDINARIO, ECCLESIAE
CATHEDRALIS MERSEBVRGENSIS CAPITVLARI ACADEMIAE
DECEMVRO, SVPREMAE CVRIAE PROVINCIALIS ET
FACVLTATIS IVRIDICAE ASSESSORE

A. D. VI. APRILIS A. C. N. CIOIOCCXCVII

DEFENDET

A V C T O R

IOHANNES HENRICVS HILLER

LIPSIENSIS

LIPSAE

IMPRESSIT CAROLVS TAVCHNITZ.

TRANSIT ET ADMISSIONE

F. E. G. A. T. I.

INSTITUTUM IN SCIENTIIS

PHILOSOPHICIS

UNIVERSITATIS

I.

Notio Legati.

Illustre iuris gentium de Transitu et Admissione Legati argumentum exposituri, merito ante omnia necessarium esse duximus accuratam praemittere notionem Legati, ne fortasse nobis obiciat aliquis, nos sine principiis disputasse. Itaque est nobis Legatus persona, quam iure summi imperii gens libera ad externam gentem publicorum negotiorum tractandorum causa misit. Cum enim gentibus acciderit id, quod singulis hominibus, ex quo firmandae securitatis causa in ciuitates colligi coeperunt, vt quemadmodum homini homo, ita etiam gens genti multum et obesse et prodesse possit, neque tamen vlla ciuitas salute atque incolumitate frui queat, nisi aliae a laedendo profus abstineant, omnesque sibi inuicem ad mutua commoda promouenda auxilium praesent; necessario oportuit multa inter gentes existere negotia, quae ad pacem vel retinendam, vel recuperandam spectant, aut etiam ad obtinendam et augendam earum vtilitatem pertinent. Quae quidem negotia quamuis etiam summorum imperantium mutuis colloquiis aut epistolis confici possent, et nonnunquam vere confecta sint, quem-

admodum hoc luculenter probant exempla a viris doctis eam in rem allata a), cum tamen vtrumque magnas habeat difficultates, propterea, quod sumtuum magnitudo, qua opus foret, frequentiores ipsorum imperantium conuentus impediret, litterarum autem commercium plerisque gentium negotiis solum eo minus sufficeret, quo magis praesentiam postulant res grauioris momenti atque difficiles, quae sensim, captis ex temporum et causarum vicissitudine consiliis, ad exitum perducendae sunt; recte profecto existimantur gentes mutua illa negotia longe facilius atque feli-

a) Exempla conuentuum a Regibus et Principibus habitorum collegit Io. HEUR. BOECLERVS in Diss. de colloquiis et congressibus Principum: in eius Dissertationibus iunctim editis Tom. I. Num. XXXV. p. 1018. seq. Edit. secund. quae Argentorati An. c1010 ccl. tribus Tomis prodit. His addi possunt ex historia Galliae illustria regionum conuentuum exempla Ludovici XII. et Ferdinandi Catholici Hispaniarum Regis, nec non Francisci I. et Henrici VIII. Angliae Regis, quae ex THVANO Lib. I. cap. 2 Edit. Londin. Tom. I. pag. 7. et HENAVT Abregé chronologiq. adann. c1010 xx. commemoravit Illustrissimus atque Excellentissimus Dominus *Christ. B. a GYTSCHMIDT* in eru- ditissima Dissertatione *de praerogativa ordinis inter legatos* Cap. I. §. 13. not. 1). Vt taceam recentissima, quae ipsa nostra aetas vidit, exempla Diui Iosephi II. Romanorum Imperatoris et Catharinae Russorum Imperatricis conuentum in vrbe Mohilo celebrantium, nec non Pii VI. Pontificis Maximi cum eodem Imperatore Viennae congressum habentis. Initae autem per mutuas Regum litteras pacis exemplum memoratu inprimis dignum, quod ederunt Dnus Augustus II. Poloniae et Friedericus Suecorum Rex, epistolis datis Holmiae IX. Maji c1010 ccc xix. et Varsoviae II. Jun. eiusdem anni idem Illustrissimus L. B. a GYTSCHMIDT. c. I. laudauit.

cuius tractari posse, si mitterent sibi inuicem homines, qui praesentes absentium commodis prospicerent et publico nomine publicas illas res peragerent. Communi nomine hos veteribus iam ablegatos, legatos, nuntios, interpretes, ministros etiam et oratores dici coepisse, clare apparet ex locis, quae *Car. PASCHALIVS b)*, *Herm. KIRCHNERVS c)*, *Alber. GENTILIS d)*, et *Iust. PRESEBUTA e)* magna copia collegerunt; qui horum vocabulorum originem et variam apud Romanos inprimis significationem diligenter scrutati sunt. Eum autem solum Legatum recte dicimus, quem gens libera genti, imperans imperanti, gentium iure ad tractanda publica negotia mittit. Nam quae Princeps, quae persona priuata sui solius commodi causa cuidam ex amicis expedienda mandat negotia, aut quae inter Principem eiusque potestati subditos, aut inter ciues ciuili discordia seiunctos, et cum priuatis hominibus per nuntios atque missos voluntatis interpretes peraguntur, ea ab interno cuiusuis ciuitatis publico priuatoque iure pendent, nequiquam vero ex eo, quo gentes ab imperio humano liberae erga se inuicem vtuntur, aestimanda veniunt. Cum enim, quemadmodum *Cornel. van BYNKERSHOECK f)* obseruat, Legatos mittere eius duntaxat sit, qui summum imperium habet, vtique Princeps vel populus, qui sui iuris est, legatos mittit ad alium Principem vel populum, qui non minus est sui iuris, et

b) in *Legato* cap. 2. 3. 4. et 5. e) de iure *Legationis Staruum Imperii* §. 38. et 39.
 c) in *Legato Lib. I. cap. 1.*
 d) de *Legationibus Lib. I. cap.* f) *Quaest. iur. Publ. Lib II. cap. 3. pag. 202. sep.*
 I — XII.

inter hos demum iura Legatorum perfecte constant. Nam vt legatio pleno iure vtrimque consistat, status vtrimque liber desideratur, qui si ab vna tantum parte liber sit, ab ea missi duntaxat iure Legatorum vtuntur, ab alia missi ad externum Principem, habentur pro nuntiis, ad suum pro subditis, ita vt in eos Princeps exercere possit id ius, quo in reliquos subditos gaudet. Vnde cum contra Romanos Bataui rebelles ad Petilium Cerealem mississent Legatum cum litteris, nullo iis responso dato, quibus neque legationis ius erat, ipsum Legatum Romam misit Cerealis, puniendum scilicet, si et ipse reus deprehenderetur, quemadmodum TACTVS g) memoriae prodidit. Et Ludouicum Bauarum Imperatorum anno MDCCCXXVII. Pisanorum, qui ipsum in urbem suam recipere detrectauerant, Legatos ad introitum redimendum missos comprehendi iussisse Nicol. BURGVNDVS h) commemorauit.

II.

Diuerfi Ordines Legatorum et varia Genera.

Haud parum vero Legati inter se differunt, quandoquidem alter dignitate alterum atque splendore praecedit. Cum enim quidam mittantur cum eminenti ac summo honore, ita, vt iis tribuatur character, quo personam mittentis repraesentent, alii contra sine tali caractere ablegentur, non potuit non inde enasci discrimen inter legatos primi et secundi ordinis. Illos nempe di-

g) *Lib. IV. Histor. cap. 75.*

h) *in Histor. Bauar. Lib. II. pag. 102. edit.*

cunt, qui ex tributo ipsis caractere mittentem repraesentant, et, sicuti *Jo. Nicol. HERTIVS* i) Ciceronem k) de C. Popilio loquentem secutus ait, faciem veluti mittentis, auctoritatemque reipublicae secum adferunt; hos vero, qui absentis sine caractere, vi cuius eum repraesentare possint, negotia peragunt. Certe hoc discrimen, licet in priscaurum quidem gentium monumentis haud obuium, et ab ipsis adeo recentioribus iuris legationum interpretibus, *Alber. GENTILI*, *Claud. PASCALIO* aliisque, qui fuerunt conuentibus pacis Westphalicae seculi superioris anteriores aut plane silentio praeteritum, aut saltem non satis distincte propositum, tamen inde a temporibus tractatum huius pacis non tantum in aulis congressibusque Principum obseruari, sed etiam a scriptoribus luculentius tradi coepit. At venit omnino is tantum caractere repraesentatiuus hoc loco in contemplationem, qui mera honoris praecminentis signa complectitur, quo mores gentium Europae hodierni legatum primi ordinis instructum, neutiquam vero reliquos ablegatos condecoratos volunt. Nam caeteroquin omnis Legatus, si negotia ab eo tractanda respicias, personam gentis mittentis sustinet, cum is, qui legationis munus obit, secundum ius gentium vniuersale ipsum statum gentis naturalem nanciscatur. Vsu autem effectum est, vt communi consensu, primi ordinis Legatus, caractere, quo mittentem repraesentat, insignis, peregrina voce, quam suo vnaquaeque gens sermoni aptauit, appelletur. Vnde is Italis audit *Ambasciatore*,

i) *Element. prudent. ciuil.* Part. I. k) in *Orat. Philipp. VIII.* cap. 8.
Sect. IX §. VII. pag. 184.

Francogallis *Ambassadeur*, Anglis *Ambassador*, Hispanis *Embaxador*, in scriptis publicis autem latino idiomate exaratis *Ambasciatoris* vocabulo insigniri solet; quemadmodum Germanis *Bothschafter* et *Abgesandte* dicitur, cum distingui nimirum coeperit inter *Abgesandten* et *Gesandten* 1), ut prior appellatio Legatis primi ordinis propria, posterior Legatis utriusque ordinis communis esse videatur, quicquid etiam contradicat *Gottfr. STIEVIVS m)*, cuius errorem abunde confutant ea, quae *Ju. Jac. MOSERVS n)* ex actis publicis commemoravit. Hoc autem discrimen inter Legatos, quemadmodum magno consensu plerique recentiores de Legatis et iure legationum scriptores tanquam vsui consentaneum agnoscunt, ita quoque summis his diuisionis generibus nullum adhuc aliud addi posse, vel inde apparet, quod caractere, quem repraesentatitium vocant, ornari aut illo destitui, ita sibi inuicem opponuntur, ut Legatus, qui alterutro haud comprehendatur, cogitari mente omnino nequeat, licet caeteroquin vnique generi plures subesse formas posse haud repugnet. Nam etsi immutare hanc diuisionem ordinesque Legatorum augere voluit *Sarrax du FRANQUESNAY o)*, dum Operis sui Lib. I. cap. I. primo ordini

1) Voces illas *Gesandter* et *Abgesandter*, ut discrimen statim in oculis incurrat inter Legatum primi atque secundi ordinis medio demum faecuo XVII. vsurpari coepisse memorat *Abrah. de WICQUEFORT* dans *l'Histoire des Provinces Unies des Paisbas* Tom. I. pag. 119.

m) in *Europäischen Hofceremonien* Lib. III. cap. 8.

n) in *Teutschen Staats - Rechts* Tom. XXXV. pag. 254.

o) *Jaques de la Sarrax du Franquesnay le Ministre public dans les Cours étrangères, ses fonctions et ses prerogatives.* à Amsterdam 1731. 12.

adseripfit *Les Ambassadeurs*; secundo cap. 7. *Les Envoyés extraordinaires*: tertio denique cap. 8. *Les Résidens*: idque ipsum etiam fecisse animadvertimus adhuc alios, laudatos iam ab auctore anonymo libelli Francogallico idioma exarati p), quem Jo. JAR. MOSERVS q) praefationi libro, quo pacem Belgradi initam commentatus est, praemissae adiecit, quibusque addimus Joh. L. B. a PACASSI r) et Illustrissimum Virum Diet. Henr. Ludov. L. B. ab OMPTEDA s) nec non Car. Ant. L. B. de MARTINI t); eo minus tamen a nobis impetrare possumus, vt hanc diuisionem amplectamur, quo grauiores sunt dubitationes, quae fundamentum eius subuertere videantur. Egrege enim obseruauit Illustrissimus atque Excellentissimus L. B. a GUTSCHMIDT u) Vir de pa-

p) Titulus huius libelli est *Discours sur les différens Caractères des Envoyés extraordinaires, des Envoyés ordinaires, ou Résidens et des Agens reueus du Caractere de Résidens.* à Amsterdam MDCCLXXXVI. eumque Vir Illustris Georg. Fried. a MARTENS in *Prim. Lin. Iur. Genr. Europ. pract.* Lib. VII. cap. I. §. 149. not a) pag. 142. Christiano Ludovico Hagedornio tribuit.

q) in der Vorrede zum Belgradischen Friedensschlusse, quae titulum habet: *von den dormaligen üblichen Gattungen der Gesandten und anderer öffentlichen Personen.* Jen. 1740. 4. pag. 36 seq.

r) in der Einleitung in die sümmerlichen Gesandtschaftsrechte. Wien 1777. I. Abschn. §. 6. pag. 15.

s) in der Litteratur des gesammten sowohl natürlichen als positiven Völkerrechts. Regensburg 1785. im 2. Theil 2. Hauptst. I. Cap. §. 231-235. pag. 553 seq.

t) in der Erklärung der Lebensurze über das allgemeine Staats- und Völkerrecht. T. II. cap. VIII. §. 152. pag. 120.

u) in Dissertatione elegantissime eruditissimeque scripta de praerogativa ordinis inter Legatos. Lipsi. 1755. cap. II. §. 26. not. x)

tria nostra et litteris immortaliter meritis, cum ipse Sarraz du Franquesnay ablegatos extraordinarios, quos *Envoyés* appellant, caractere repraesentatio aequae, ac Residentes carere haud diffiteatur, inconcinnum esse forma, quae generum vni subest, genera Legatorum augeri, praesertim, cum discrimina ministrorum publicorum, qui sine caractere repraesentante *Envoyés* vel *Residens* appellantur, sibi non semper consent, sed variant et a diuersa aulae consuetudine pendeant. Vtriusque generis Legati vel ordinarii sunt, vel extraordinarii, quorum illi perpetua legatione funguntur et ad tempus nimis longum apud eum, ad quem missi sunt, commorantur, hi vero negotium tantum peculiare quoddam sibi commissum expediunt, eoque peracto rursus discedunt, caeterum tamen maiorem auctoritatem, quam reliqui Legati aut praecipuum prae illis ius non habent. Et cum praeterea quibusdam Legatis liberrima tractandi negotia potestas tribui soleat, hi Plenipotentarii dicuntur, quorum originem a Francogallis potissimum repetendam *Iust. PRESBEVTA v)* existimauit. Neque tamen hi peculiarem ordinem constituunt, sed modo Legatis primi ordinis, modo Legatis secundi ordinis accensentur. Recte enim *Caesarin. FÜRSTENERIVS w)* scribit: *Intelligi potest, Plenipotentiarum nomen non esse honoris, sed potestatis, neque, ut quidam faciunt, Plenipotentiarum Legato characterem habenti opponi posse. Nam vel Legatus primi gradus, vel etiam secundi Ordinis Minister mandatum tractandi liberrimum habere potest: licet, quemadmo-*

v) in Discursu de iure Legationis w) de Iur. Supremat. cap. VI. Scaurum Imperii. Eleutheropoli anno pag. 22.
c1310ccr. § 65. pag. 109 seq.

dum etiam *Jo. Jac. MOSERVS* x) animaduertit, secundum mores et vsum nostrorum praesertim temporum negari haud possit, dari Plenipotentarios, qui neque sint Ambasciatores ideoque nec honoribus eorum fruuntur, neque Inuiati seu Envoyés, sed qui, si eminentioris sint dignitatis, et status, nulli Inuiato Principis, alias ipsorum Inuiatos anteeunti loco cedunt, atque varia quoque ratione maiorum praerogatiuarum, quam illi, participes redduntur, id quod etiam Moserus exemplis quibusdam illustrauit.

III.

Transitus et Admissio Legati quid?

Haud animus nobis est in praesenti commemorare varia illa iura atque praerogatiuas, quibus Legati gaudent. Foret enim hoc ab instituto nostro alienum et dixerunt de iis satis, cum qui in vniuersum de Legatis et iure legationum scripserunt, tum qui singula eorum priuilegia atque immunitates exposuerunt peculiaribus libellis, quorum amplum satis catalogum *Joh. BARBEYRACIVS* y), *Christ. Fried. Georg. MEISTERVS* z) et Illustriss. L. B. ab OMPEDA a) texuerunt. Haec duo tantum obseruare iuuat,

x) in laudata Praefatione §. 23. not. 1) pag. 23.

z) in *Bibliorb. Iur. Nat. et Gent.* Part. II. pag. 2. seq.

y) in Praefatione ad versionem Gallicam BYNCKERHOECKII Tract. de foro Legatorum praemissa.

a) in *der Literatur des gesammten sowohl natürlichen als positiven Völkerrechts*, im 2. Th. §. 226. seq. pag. 537—582.

primum, Legatos non prius negotia sibi demandata expedire et praerogatiuis suis nec non publica securitate frui posse, quam admissi sunt ab ea gente, ad quam missi, deinde interdum adeo opus esse, vt etiam per alterius Principis aut populi territorium atque prouincias transeant, antequam ad locum, vbi Legatione fungi debent, peruenire queant. Transeunt nempe Legati, quando per gentis aut principis cuiusdam regionem siue terra siue mari proficiscuntur, cum vocabula *transire* et *transitus*, quemadmodum vel ex Cornelio Nepote *b)* constat, de nauali itinere et de pedestri vsurpentur. Admittit autem gens Legatum, si ei non tantum in eius fines ingressum, qui semper admissionem praecedere debet, permittit, sed etiam, si ei simul dat facultatem exponendi ipsi negotium publicum sibi demandatum. Ipsa admissio his potissimum absoluitur momentis, primum vt gens eum agnoscat esse Legatum, deinde vt eum contempletur tanquam talem, qui ad ipsam sit missus, porro vt illi promittat inuiolabilitatem consuetam, denique vt patiatur Legatum ipsi explicare negotium commissum. Et hodie quidem admissio perficitur traditis et acceptis litteris credentialibus, quarum indolem atque naturam *Jo. Georg. ESTOR c)* et *Jo. Frid. IUGLERVS d)* accurate descripserunt. Traduntur enim hae litterae, quas merito Legationis

b) in *vir. Themist.* cap. 9. num. 1. *quas credentiales vulgo vocant, a Le- in Alcibiad.* cap. 9. *in Hamilcar. garis.* Jen. 1740.

cap. 4. num. 1. et in *Hannibale* cap. 3. num. 4.

d) *Diss. de litteris credentialibus*

e) *Progr. de iure poscendi litteras, Legatorum.* Lips. 1741.

tesseram *Freder. de MARSELAER e)* appellat, non solum, ut credatur ei, qui mittitur; sed et praeterea, ut obligetur qui mittit, imo qui admittit. Nam profecto qui mittit, fidem suam obstringit, ratum apud se fore, quicquid Legatus egerit, et qui admittit, data fide pariter cogitur ius Legationum semper saluum praestare, in colloquium atque tractationem negotiorum eum admittere, qui cum fide venit, quemadmodum idem de MARSELAER *f)* egregie obseruauit. Neque enim hae litterae folius cerimoniae causa dantur Legatis. Vtilissimae potius sunt, et apud quascunque gentes, in rebus seriis atque publicis inprimis necessariae *g)*, propterea quod gens siue Princeps, quibus res cum Legato est, per litteras credentiales securi redduntur, nec metuere dolum debent ab improbis astutisque hominibus, qui falso profiteri se possent Legatos. Atque hinc etiam est, quod in rebus alicuius momenti vix admittantur Legati, si vel maxime illustres sint, nisi susceptam legationem eiusmodi scripto publico docere possint et comprobare. Ut taceam ex hisce litteris rite et ex consuetudine aulae exhibitis etiam statim elucere, quem Legato characterem dominus eius tribui, et quibus adeo solemnibus illum salutari ac recipi velit. Quae cuncta modo laudatus *IUGLERVS h)* latius persecutus est.

e) in *Legato Lib. II. Diss. VI.* *g)* vid. *CORN. VAN BYNERS.* pag. 281. edit. Amstelodam. de *HOECK Quaest. iur. publ. Lib II.* anno 1644. cap. 7. pag. 229.

f) c. l. pag. 282.

h) l. c. §. IV.

IV.

De fundamento ac iure, quo Transitus et Admissio Legati nitantur, variae virorum doctorum sententiae.

Enimvero illud in praesenti maxime disquirendum venit, Transitus atque Admissio Legati, quonam potissimum fundamento ac iure nitantur. Nam de hac quidem re viri docti et naturalis ac gentium iuris interpretes tam parum inter se conueniunt, ut potius in diuersas admodum sententias abire videantur. Sunt enim, qui statuunt, vnamquamque liberam gentem gaudere iure perfecto postulandi ab altera gente, ut illius Legatos per ipsius territorium transire patiatur, gens vero ea, ad quam Legatus missus est, eum recipiat et admittat, atque sic gentes perfecte ad vtrumque hoc obstrictas esse. Hoc inprimis *Caesarin.* FÜRSTENBERGVS i), *Joach. Georg. DARIUS* k), *Abr. Dan. Clauel a BRENNES* l), *Christ. L. B. de WOLFF* m), *Dan. NETTELBLADT* n) *Ernest. Christ. WESTPHAL* o) *Joseph. Franc. Lothar. SCHRODT* p)

i) *de Iure supremat. ac Legation.* 1763. 8. Part. IV. cap. 10. §. 1238. Princip. German. cap. VI. pag. 768.

k) *Instir. iurispud. vniuers.* §. 976.

n) *System. element. vniu. iurispud. natur.* Part. II. Lib. II. Sect. II.

l) *Diss. de exemptione Legatorum a foro criminali eius, ad quem missi sunt.* Marp. 1741. §. II. VI. et seq.

tit. 2. p. 616.

o) *Instir. Iur. Natur.* cap. CXII. §. 1298.

p) *System. Iur. Gentium* Part. III.

m) *Inst. Iur. Nar. et Gent.* Halae Sect. II. cap. 4. §. 8 et 9.

et *Christ. Gotthelf. ANNERI* q) defendere annifi sunt. Alii contra existimant, liberas gentes nullatenus perfecte teneri ad transitum Legatis alterius gentis per territorium suum permittendum, neque ullam gentem, cui Legatus destinatus est, cogi posse, ut eum in fines suos ingredi sinat et admittat, nisi utrumque hoc inter illas gentes sit conventionione definitum; transitum enim et admissionem Legatorum solo pacto niti, e quo deinceps ius perfectum et obligatio perfecta oriuntur, quae ante eiusmodi pactiōnem imperfecta tantum dici potuerunt, et sicuti Paulus r) loquitur, voluntatis et officii magis, quam necessitatis fuerunt. Atque hanc quidem sententiam potissimum tuentur Auctor Anonymus trigae discursuum ad rempublicam spectantium, et qui argumenta huius repetit *Iust. PRESEBUTA* s), siue potius *HENNINGES*, *Abr. a WICQVEFORT* t), *Christian. THOMASIVS* u), *Nicol. Hieron. GYNDLINGIVS* v), *Jac. Gabr. WOLFIUS* w), *Jo. Laurent. FLEISCHERVS* x), *Jo. Ad. ab ICKSTADT* y), *Gottfr.*

q) im *Lehrbegriffe der Wissenschaften, Erfordernisse und Rechte der Gesandten* I. Th. II. Abtheil pag. 170.

r) *L. 17. §. 3. D. commod. vel contra.*

s) in *Discursu de iure Legation. Stat. Imp. §. 33. 36. et §. 75. vsque ab §. 77.*

t) dans *l'Ambassadeur et ses fonctions*. Liv. I. Sect. XXVIII. p. 433. edit. Colonienf.

u) in *Jurisprudēt. divin. Lib. III. cap. 9. §. 32.*

v) *Jur. Nat. et Gent. cap. XXXVI. §. 169. seq.*

w) *Iust. Jurisprud. natur. rum publ. rum priuat. Part. II. Sect. II. cap. XIII. §. 8. pag. 432.*

x) *Iust. Jur. Natur. et Gent. Lib. III. cap. 15. §. 8. pag. 594 seq.*

y) in *Jur. Gent. Lib. IV. cap. III. §. 9. coroll. 2.*

ACHENWALLIUS z), Illustr. L. B. *Christ. Goth.* a GYTSCHMIDT a),
Emer. de VATTEL b) Perillustr. *Jo. Christ. Guil.* a STECK c),
 JAEGER d), *Jof. Ludov. Ernest.* RÜTMANNVS e), *Chr. Henr.*
 BREVNINGIUS f), *Ludw. Conr.* SCHROEDERVS g), Illustr. *Lud.*
Jul. Frid. HOEFFNERVS h), Illustr. *Georg. Frid.* a MARTENS i),
 Generof. *Christ. Henr.* a ROEMER k), *Joh. Christ. Gottl.* SCHAV-
 MANNVS l), Illustr. *Guil. Gottl.* TAFINGERVS m) et *Conf. Carol.*

- z) in *Diff. de transiru et admiffione Legari ex pacto repetendis.* Gottingae 1748. §. XIV. feq. pag. 7. feq. et in *Iur. Naz. et Genr.* Lib. IV. Sect. III. tit. 3. §. 251. pag. 227.
- a) in *Diff. de praerog. Ordin. inter Legatos* cap. I. §. 15. feq.
- b) *Elémens du drois des gens* T. III. Liv. IV. ch. VII. §. 84. et 89.
- c) von den *Consulu* handelnder Nationen; im *Verfuche* über einige erhebliche Gegenstände, welche auf den *Dienst* des Staats Einfluss haben. Num. XI. pag. 130 feq.
- d) *Ob ein Souverain berechtigt sey zu den Braunschweigischen Anzeigen* a. d. J. 1764. XX. et XXI. St. S. 154 u. f. et in *Fried. Aug. SCHOTTS Jurist. Wochenblatte* im ersten Jahrgange N. X. et XI. S. 157 f.
- e) *Adversariorum Iuris Vniuersi.* Lib. III. pag. 220 feq.
- f) *Delin. philos. iust. seu Iur. Natur. et Genr.* Part. spec. Sect. II. cap. 5. §. 5.
- g) *Element. Iur. Natur. Social. et Genrium* Part. II. Lib. III. Sect. III. Tit. III. §. 1104. pag. 469.
- h) im *Naturrechte* des einzelnen Menschen u. s. w. im *Völkerrrechte* §. 226.
- i) c. 1. Lib. VII. cap. I. §. 147. pag. 138.
- k) im *Verfuche* einer Einleitung in die *Grundsätze* über die *Gesandtfchaften*, III. Abschn. §. 14. et 15. et VI. Abschn. §. 3.
- l) im *Wissenschaftlichen Naturrecht*, Part. III. cap. 4. Tit. 3. §. 638. pag. 355.
- m) in den *Lehrsätzen* des *Naturrechts* Lib. III. §. 656. pag. 233.

Gottl. ROESSIG *n*), ut ne aliorum quidem in praesenti meminerim. Prorufus autem hac in re fluctuare sibi quae parum constare Hugo GROTIUS *o*), videtur. Nam etsi ita scribit: *ea vero lex de vi legatis non inferenda, intelligenda est eum obligare, ad quem missa est legatio, atque ita demum, si admisit, quasi scilicet ab eo tempore tacita pactio intercesserit: tamen cum alio loco p*) non enim, inquit, omnes admitti praecipit gentium ius: sed vetat sine causa reuici, haud immerito aliquis inde colligere possit, illum, quam in priori loco e conuentione repetit Legati admissionem, eam in posteriori loco magis in necessitate et perfecta gentibus obligatione imposita quaesuisse.

V.

Recensentur argumenta eorum, qui Transiitum et Admissionem Legatorum necessitatis esse etiam sine pacto existimant, et consutantur.

In hoc sententiarum diuortio antequam, quid nobis videatur, definiamus, operae pretium esse duximus paucis afferre rationes, quibus opinionem suam superstruxerunt viri docti, qui

n) in den Grundsätzen des Naturrecht und Völkerrechts, im IV. Abschn. im 2. cap. §. 8. P. 238.

o) de I. B. et P. Lib. II. cap. XVIII.

§. V. I.

p) l. c. Lib. II. cap. XVIII: §. III. i.

transitum et admissionem Legatorum ex necessitate et perfecta gentium erga se inuicem obligatione arcessunt, ita vt simul earum censuram breuiter agamus. Ac primum quidem Caes. Fürstenerius: *quisquis, inquit, tractandi causa missus est, immunitate fruatur, quae iure gentium recepta et naturali ratione introducta est, vt ne quacunq; de causa violetur*, et paulo post: *Nam ratio naturalis iubet, vt libera sit communicandi facultas, alioquin sublata hac fiducia remedia non poterunt afferri gliscentibus malis animisque exulceratis. Omnium ergo, qui negotiandi causa mittuntur, securitas bona fide et tacito pacto nititur; etiamsi nullus datus sit saluus conductus*. Deinde Ioach. Georg. Daries nec non Abr. Dav. Clav. a Brenles, et qui hos sequuntur, hac potissimum ratione vtuntur, vt dicant, saepissime necesse esse, vt gentes de negotiis publicis inter se agant, praesertim cum sibi a bellis caueri cupiant, et foedera pangant, aut in casibus in bello emergentibus pactiones inire velint, aut pars vna alteri voluntatem suam significare debeat. Vt autem gentes vel earum summi Principes ipsi conueniant et colloquantur, rem moraliter impossibile esse. Itaque Legatos necessarios esse, atque hinc potestatem Legatos mittendi ius Majestatis haberi, quod violaret, qui eosmittere nollet. Inde vero argumentantur, gentes, vt Legatos admittant, perfecte obligari, et sin secus facerent, admissionem hanc recusantes, mittenti iniuriam fieri. Quae quidem argumenta, quamuis speciosa quodammodo videantur, tantum tamen adest, vt iis assensum praebere queamus, vt potius longe aliter rationes subducendas esse existimemus. Hoc autem vt accurate et ex genuinis Iuris Gentium principiis fiat, merito ante omnia

tenendum est, quemadmodum aeternae legē singuli homines iubentur perfecte, id est, ut cogi possint, neminem laedere; imperfecte, aliorum amplificare felicitatem, ita etiam gentem obligari genti perfecte, ne laedat; imperfecte, ut eius felicitatem amplificet. Neque enim Ius Gentium aliud quid est, quam Ius Naturale ad negotia integrarum gentium accommodatum. Nam cum gens sit societas hominum ab aliorum imperio libera, suisque imperans civibus, et illa in gentes coitione hominum nemo aeternae legis vinculo solui, neminique in homines civili eius potestati haud subiectos, imperium tribui possit, manifestum est, gentem debere genti, quae homini debet homo, ab imperio civili liber, neque alio nisi naturali iure negotia gentium regi posse. Quemadmodum autem iurium, quibus homines gaudent, alia absoluta sunt, alia hypothetica, et haec non minus, quam illa naturalis legis vinculo munita sunt, ita gentium quoque iura, absoluta pariter atque hypothetica, aequali aeternae legis praesidio fulciuntur. Absoluta unicuique genti naturaliter nullo hominum facto interveniente competunt; hypothetica facto quodam humano gentibus acquiruntur occupatione scilicet vel pactis. Et cum porro pacta hominum consensu pacifcentium fiant et hi ad ea servanda perfecte, ut cogi queant, obstringantur, consensus autem, quo ineuntur, in expressum et tacitum dispesci soleat, quorum ille verbis declaratur, hic vero ex factis colligitur, modo haec ita comparata sint, ut consensus tuto inde eliceri possit, et quae a faciente fieri haud potuissent, nisi in id, de quo quaeritur, consentire voluisset, siquidem alia ratione eiusmodi consensus Iure Naturali cogitari non possent;

nihil profecto dubitationis habet, quin eadem ipsa, sicuti inter homines iusta censentur, ita quoque inter gentes iniusta videri haud queant. Iam vero, si principia haec ad quaestionem nostram transferamus, facile perspicitur, quid sentiendum sit de opinione eorum, qui gentes ad Legatos admittendos perfecte obstrictas esse statuunt. Nam primum quidem, quod ad argumentum Fürstenerii attinet, haud inepte aliquis cum *Jo. Nic. HERTIO* q) quaerere posset, si ipsemet mittens in hostico aut ab hostibus deprehensus attineri possit, cur missum aut mandatarium diuerso iure censeamus? Neque incongrue idem Hertius obseruauit, haud intelligi tacitum pactum, nisi adessent signa voluntatis, quae in bello, suspitionibus et machinationibus pleno vix ostendi possent. Enim vero de eiusmodi tacito pacto Fürstenerius ne videtur quidem locutus esse. Intellexit potius sub tacito pacto praesumptum pactum, idque potissimum in bona fide et facto plurium gentium generali quaesuit. Sed cum pactum illud consensu praesumpto nitatur, hic autem consensus nullo plane neque signo neque facto existente ex communi conditione et natura hominis adesse debere intelligatur, eiusmodi consensus praesumpti nullam prorsus in iustitiae naturalis foro vim atque auctoritatem esse, dudum iam *Gottl. Sam. TREVERVS* r) recte docuit. Quoniam vero Ius Gentium nihil aliud est, quam Ius Naturae ad facta gentium accommodatum, merito inde colligitur, nec Iure

q) *Diff. de litteris commearius pro pace* §. IV. Comment. et Opuscul. Vol. I. Tom. I. pag. 319 seq.

r) ad *Sam. PUFFENDORFIVM de officio hominis et ciuis* Lib. I. cap. IX. §. 9. not. 1) pag. 220.

Gentium talem consensum attendi. Quod si autem Ius Gentium huic consensui non patrocinator, facile est ad existimandum, nec eiusmodi pactum praesumptum inter gentes liberas locum habere, multoque minus inferri posse, eas vi huius pacti ad transitum Legatis alterius cuiusdam gentis permittendum aut eos admittendos perfecte obstrictas esse. Deinde quamquam Dariesio et a Brenles nec non reliquis, qui ab eorum partibus stant, largimur, Legatos necessarios esse eatenus, quatenus gentes iis tanquam medio utuntur ad finem propositum obtinendum, quis tamen inde extorquere poterit necessitatem genti absolute impositam Legatos ad se missos admittendi atque recipiendi? Quod si enim ideo, quod Legati necessarii sunt ad negotia publica tractanda, obligatio perfecta daretur ad eos admittendos vel transitum eis permittendum, sequeretur sane, Legatum ab hoste missum prae caeteris utrumque hoc perfecte postulare posse. Neque enim magis necesse quicquam est, quam negotium pacis. Et tamen in hostem omnia licere, rem adeo confectam censent, qui stricti iuris principia amplectuntur ¹⁾, ut etiam *Alex. Arnold. PAGES-TECHERVS* ²⁾, licet caeteroquin Legatos intuiolabiles esse in territorio hostis, ad quem missi sunt, concedat; tamen ab hoste, cuius territorium tantum permigrent, saluo iure naturae laedi posse affirmare haud dubitauerit. Et si porro vel maxime concedamus, facultatem Legatos mittendi ius maiestatis esse, certum

C 2

¹⁾ *Gottfr. ACHENWALL. Iur. Nat.* ²⁾ *Dissert. de iure itinerantium,*
iur. Lib. I. Sect. 3. Tit. I. §. 261. §. 8.
et 265. pag. 237 et 240.

tamen est, obligationem eius non in exteris querendam, quibus cum maiestate nihil commercii est, sed in ciuibus, qui obsequium, debent. Nam quae Princeps cum alienis populis per Legatos vult curari, mutuum respectum nexumque habent, vt non satis sit, Principem Legationem decernere, sed et alterum in id consentire oporteat. Nempe quando Principem dicimus ius habere legatos mittendi, hoc tantum respectu ciuitatis intelligendum est, in qua praeter istum, penes quem imperium ciuile est, nemo alius hanc potestatem habet, vt adeo haec a ciuium arbitrio non pendeat; sed quis quaeso cogere poterit liberam gentem, vt illud ius maiestatis sibi obrudi et in se exerceri ab alia gente patiatur? Quemadmodum enim nulla gens ius habet alteri genti imponendi necessitatem, vt haec teneatur ad illam Legatos mittere, cum illi lubet, sed potius huius arbitrii et potestatis hoc sit consilium: ita profecto non intelligitur, qua ratione gens gentem iubere possit, vt admittat Legatos eos, quos illi visum est ad hanc mittere, siue placeat huic Legatio, siue rebus eius incommoda sit futura, vel alias ob causas ingrata. Nam si ita argumentari liceret, eodem modo inferri posset, quoniam gens gaudet iure maiestatis foedera faciendi, alteram gentem quoque ad foedus oblatum faciendum perfecte obligari. Verum tamen id nullatenus consequi fatebuntur omnes, qui vel leuiter iuris gentium principis imbuti sunt. Nec morabitur quemquam subtile illud discrimen, quod a Brenles adducit, ab *Hugon.* GROTIIO iam excogitatum et a L. B. de WOLF u) fusiis expositum inter *ius*

r) in *System. Iur. Natur.* Tom. I. §. 901.

officia humanitatis petendi, et ius eadem obtinendi, ad quorum illud homini ius perfectum competere, ad hoc vero neutiquam adfirmavit. Recte enim *Gottfr. ACHENWALLIVS* *v*) obseruavit, Legatum, qui admittatur, non semper petere, interdum adeo satis acerbe postulare: et si concedatur, admissionem Legati continere petitionem, vt negotium publicum tractet altera gens cum sua: tamen hanc petitionem iam supponere alias, quae praecederunt, et ipsam petitionem vt admittatur. Sed hanc recusare positum esse in cuiusque gentis arbitrio. Vt taceam, hoc modo etiam Legato in aula Principis alterius, licet quam maxime renitentis commoranti, tamen remanere ibi fas fore, quousque genti suae placeat. Nam si petere liceret, eodem iure etiam Legatus petitionem semper iterare posset, vt ipsi in loco legationis diutius versari permitteretur. Ita autem Princeps, qui de reuocando Legato iam apud mittentem egit, quoniam interest ipse, homine sibi inuiso atque molesto liberari, nunquam voti sui compus fieret. Reliqua argumenta, quibus haec sententia firmari videtur posse, *Iust. PRESBEVTA* commemorauit, sed simul etiam confutauit.

VI.

Ostenditur, Transfutum et Admissionem Legati solo pacto niti.

Haud dubie igitur potior erit opinio eorum, qui transfutum Legatorum per territorium alterius gentis, illorumque admissio-

v) Diff. laud. §. XXIV. not. c.

nem sola humanitate niti, neutiqum vero necessitatis esse existimant, nisi vtrumque hoc inter gentes conuentione sit definitum. Enim vero iuuat id in praesenti ex instituto et paulo luculentius demonstrare. Ac primum quidem, vt statim in antecessum de transitu Legatorum per territorium populi aut Principis, ad quem ipsum caeteroquin haud mittuntur, dicam, ante omnia tenendum est, territorium gentis, siue totam illam regionem, quam populus alicuius ciuitatis inhabitat, et in qua tanquam sibi propria fixam sedem habet, vna cum omnibus, quae in ea sunt, ad gentem pertinere, et in ipsius, qua gentis dominio esse. ^{w)} Iam vero cum sola gens, cuius territorium est, omnia iura maiestatis intra fines illius ita exerceat, vt ab villo alio imperio humano haud pendeat, in horum autem iurium numero potestas quoque censetur quemlibet peregrinum a finibus territorii sui arcendi; necessario clarum esse oportet, neminem absque consensu gentis territorium eius intrare vel transire posse, atque hinc idem nec vlli genti, nec vlli Legato ius fasque esse. Itaque vt Legatus facultatem nanciscatur libere intrandi et transeundi territorium alterius gentis, opus est consensu mutuo inter gentem mittentem et eam, cui Legatio fieri debet, quo haec Legato liberum ingressum vel transitum promittit, illa autem hanc promissionem acceptat. Vtrumque enim non nisi pacto fieri iuris perfecti posse opinamur, siue contempleris gentem, ad quam quis ablegatur, siue quamcunque aliam. Nam qui hoc inficari, aut saltem in dubitationem vocare vellet, ei omnino statouendum foret, ma-

^{w)} *Lud. Conr. SCHROEDER c. l. §. 787. pag. 320. et Part. II. Lib. III. Part. II. Lib. II. Sect. I. Tit. I. Sect. III. Tit. I. §. 1073. pag. 453.*

iura Legatorum iura esse, quam ipsius gentis mittentis. Id quod tamen nemini in mentem serio venire posse arbitramur. Si igitur Legatis per alterius populi aut Principis provincias migraturis ius gentium prodesse debet, oportet eos eius rei peculiarem veniam nactos esse, quam datam illis esse apparet, si impetrato comiteu transeunt. Quod si enim litteras tuti comiteatus seu salui conductus *passports* acceperunt a gentibus, quarum per territoria proficiscuntur, illis uti poterunt Legati tanquam publico instrumento, quod testimonium de voluntate admittentium perhibet, quoniam diplomata haec securitatis praestandae ac tuti itineris, quemadmodum *Jo. Nic. HERZIO x)* appellantur, simul continent pactum gentis expressum de concedendo libero transitu, pacta autem inter gentes servanda sunt. Atque sic saltem agniti et recepti videbuntur, aliquando ut transire tantum illis libere ac secure liceat, nonnunquam etiam, ut ratio eorum dignitatis et characteris habeatur, quo posteriori quidem casu omnibus adeo privilegiis gaudebunt, quibus Legatus apud eum etiam frui debet, ad quem missus est. Nam si nihil de transitu sit pactum, siue venerint Legati ab amicis, siue ab iis, qui ei, cuius per ditionem iter suscipiunt, nulla inimicitia sunt cogniti, siue ab iis, quibuscum bellum vel saltem dubia pax est, Legatorum praerogativas sibi haud poterunt vindicare, et si qua forte illis iniuria facta fuerit, neutro istorum casuum, iura legationis violata censenda, quia non est Legatus nisi ei, qui ipsum admisit, id quod latius *J. ff. PRESREVTA y)* persecutus est, qui argumentum hoc ex instituto

x) *Diff. de litter. comitear. pro pace §. II.* y) *c. I. §. 47. seq.*

excussit. Neque profecto desunt exempla, quae nos doceant, Legatis, qui insalutato Principe et absque comœatu professionem per eius dominia instituere voluerunt, sola amicitia confisi, non tantummodo comœatum saepe negatum, sed et temere ingressos etiam retentos, et sub honorifica custodia habitos esse. In universum enim expedit securitati Legatorum impetrasse comœatum, quin et litteras fiduciarias siue commendatitias ad illum ipsum Principem attulisse de Legatione et caractere testantes, modo dominus suae et illorum dignitatis rationem haberi voluerit, cum sine eiusmodi litteris transitum quidem liberum tandem consequi, postulare autem prorsus non possint, ut pro Legatis ab eo agnoscantur, cui fidem de statu suo facere nequeunt. Nam forte quidem priuatorum illis tunc magis utendum erit, quam personae publicae dignitatem et auctoritatem sustinentis, ut adeo per Carolum I. Angliae Regem Legato Lusitanico anno superioris seculi quadragesimo primo per Angliam ad foederatos Belgii Ordines iter instituenti nullam iniuriam factam esse *Iust. PRESBEVTA* 2) existimet, quod Rex ipsum audire noluerit alia conditione, quam priuati, haud data facultate se tegendi, quoniam sine litteris in Angliam venerat.

VII.

Eiusdem Argumenti continuatio.

Neque alio modo ipsa admissio Legati, quam pactioe perfici potest. Haud enim sufficit, gentem Legatum mittere atque

2) c. l. §. 77.

velle, ut recipiatur et agnoscat. Opus etiam est, ut gens, ad quam Legatus missus est, si necessario ad eum admittendum obstricta dici debeat, testatum fecerit, gratam sibi esse Legationem, seque mittentis consilium probare. Quemadmodum enim, ut verbis *Lud. Contr. SCHROEDERI a)* utar, vi libertatis naturalis ab arbitrio cuiusque pendet, an cum altero colloqui, et sui copiam facere, aut deliberationes cum eo instituere, negotia tractare et pacisci velit; praeterea vero gens, tanquam territorii sui domina libere exteris introitum, vel commorationem in eo denegare potest; ita manifesto sequitur, ut ab arbitrio cuiusque gentis pendeat, an Legatum ad se missum admittere, h. e. ipsi aditum concedere, eumque audire velit. Vno verbo: quemadmodum vnus petendi ius habet, ut Legatio admittatur, per quam mittens cum eo conferre vult; ad quem Legati mittuntur: ita vicissim alter habet ius colloquii detestandi, si Legatio rebus suis incommoda pro tempore videatur. Vnde recte profecto existimavit Auctor *Trigae Discursuum ad rem publicam spectantium* libero populo haud obtrudi posse ab alio Legationem, sed rem mutua veluti conuentione perfici adeo, ut, quamuis constitutio Legati pendeat a mittentis voluntate, omnino tamen et declaratio eius, ad quem mittitur, ad totius negotii perfectionem necessaria sit, sine qua Legatus tantum sit destinatione talis, cuius dignitas et character in suspenso sunt et quiescunt. Et *Iust. PRESEBETA, b)* illa, inquit, *oppido impar esset*

a) l. c. Part. II. Lib. III. Sect. III. b) l. c. §. 34.
Tit. III. §. 1104. pag. 469.

conditio inter duos statum aequales, si Vni libertas esset statuendi apud se de mittendis Legatis et secundo statuendi libertas de recipiendis non esset. Itaque totum negotium contractui est proprius, quo demum Legatis de securitate eorum plene prospicitur, iuris gentium nomine nescio an sine hoc satis tutis. Omnium autem luculentissime hoc declarauit Illustriss. L. B. a GYTSCHMID^{c)}, cuius verba, quoniam apprime ad rem faciunt, integra hic apponenda duximus. Ea vero sic habent: Sicuti ablegatio ab arbitrio mittentis pendet, ita admissionis arbitrium penes eum est, cui Legatus mittitur. Pertinet scilicet admissio Legati, nisi pactis stabilita fuerit ad humanitatis, et beneuolentiae officia, quae iure imperfecto gentes gentibus debent, mutuae felicitatis amplificandae causa. Quomuis ergo minus recte nec felicitati humani generis conuenienter agat gens, quae missum sibi Legatum admittere sine iusta causa recusat, est tamen officium id conditionis impatiens, ipsumque de recusatationis causa arbitrium, iure libertatis naturalis cuique genti proprio continetur. Nec obverti fortasse poterit, negotium publicum, de quo mutua cum Legato debeat deliberatio institui, si id in se spectes, in vniuersum efficere, vt admissio Legati sit necessitatis. Cum enim gens, quae Legatum mittit, non gaudeat iure perfecto negotium publicum tractandi cum altera gente, nisi peculiares quaedam suppetant causae, quae id necessario exposcere videantur, nec habebit illa tale ius exigendi, vt Legatus ipsius admittatur ab altera gente, neque haec ad recipiendum eum cogi poterit. Quotiescunque igitur qui Legatos mittit, consilium suum eorumque aduentum prius non significat, quam per ipsos Legatos in loco iam praesentem

c) Diff. laud. Cap. I. §. 15.

tes, quod exhibitis litteris fiduciariis fieri solet, quamvis Legatio sub spe decreta sit, eam non ingratam futuram esse, interim tamen si alter, ad quem accesserunt, habeat fortasse causas, cur nec videre eos, neque audire velit, erit haud dubie, quod sibi soli imputet mittens festinati consilii frustrationem. Atque tunc eiusmodi non admissi neque iuribus fruuntur ac privilegiis, quae caeteroquin gentium ius Legatis largitur, neque agnosci pro talibus ab eo possunt, cui destinati erant, nisi agnoscendo, quod admissione sit, sibi ipsi necessitatem imponere velit, eosdem etiam audiendi. Nam cum pactum de transitu et admissione Legati et tacitum et expressum esse possit, Legatus autem, quemadmodum et *Gottfr. ACHENWALLIVS d)* observat, tacite statim admissus intelligatur, simul ac ei facultas Principem adeundi sit data, hic repudiando Legatos, posteaquam agnovit, haud dubie tum et contumeliosus in eos fieret, et simul mittenti, acceptae adversus ius gentium iniuriae, causam agendi occasionem praebere. Verum tamen quoniam pactum tacitum ex factis colligitur, quae saepe numero ambigui sunt sensus, optime sibi consulterit Legatus, si ad gentem aut Principem, cui missus est, non prius accedat, quam veniam eius rei sit adeptus, quandoquidem usus et experientia docent, Legatum apud illos, ad quos mittitur, non factis tutum suo characterē esse, antequam illi conditionem acceperint, et ita quasi contraxerint. Sane enim antiquitas nobis sinit exempla Legatorum male interdum habitorum, qui solius iuris gentium auxilio freti fidem haud exegerunt super securitate sibi praestanda. Atque haec etiam haud dubie causa fuit, cur Le-

d) laud. Diff. §. XXV.

gati saepenumero, cum ad fines peruenissent imperii eius, quem conuenire debent, subsisterent, de fide publica sibi cauere postulantes. Nam etsi Legatus quidem iure petendi gaudet, ut admittatur, ipsa tamen facultas eum admittendi penes recipientem est. Ex eo autem clarissime simul intelligitur, plus praesidii esse in conuenta securitate, quam in iuris gentium defensione, utpote quod aliquam huius negotii partem etiam penes recipientem, et in consensu eius relinquere potissimum voluit.

VIII.

*Disquiritur, vtrum ante pactum Legato Transitus
et Admissio negari possit, et an haec denegatio
iustam belli causam praebeat?*

Iam vero cum Ius Gentium Legatis alia ratione haud prospiciat, quam interueniente pacto et consensu eorum, qui in nexu esse debent, haud profecto euidam mirum videbitur, si contendamus, vnamquamque gentem liberam, nisi pactum conuentum obsistat, iure perfecto gaudere Legato alterius gentis transitum atque admissionem denegandi non modo belli, sed etiam pacis tempore. Tantum certe abest, ut id principis hucusque a nobis expositis repugnet, ut potius cum iis quam maxime conuenire videatur. Et habemus quoque ea in re consentientes omnes, qui causam hanc secundum genuina Iuris Gentium praecepta definiendam statuunt. Ut enim omnis caeteris aliis, vni

tantum *Abbr. WIQUEFORTIO dd*) testimonium denunciem, is expresse fatetur, Principem haud quaquam cogi Legatum hostis admittere aut eum tanquam talem habere eo in loco, vbi secundum belli mores armis suis libere vti possit, neque per denegatam hanc admissiōem ius gentium violari. Et alio loco observat, Principem nulla tenus teneri ad exhibendas litteras tui commentus Legato Principis alterius, quocum bello implicitus est, aut cuius consilia ipsi quodammodo suspecta videntur, cum illae etiam amicis certo tempore denegari possint. Id quod vtrumque etiam exempla, quae magno numero collegit, egregie illustrant. Atque hinc etiam Carolus Gustavus Rex Suecorum, quem *Samuel PUFFENDORFIUS e*) narrat Legatos Friderici Wilhelmi Brandenburgici Marchionis et Electoris, etiam postquam eos admisisset, audire propterea noluisse, quod a dubio amico venissent, antequam sibi de eorum mandatis constaret, aduersus graues querelas quasi ob violatum ius gentium illo tempore auditas maxima constantia, neque argumentis inferioribus hoc factum suum defendit, Legatosque a se violatos esse negavit. Nec profecto gens, quae Legatos territorium suum transire haud passa est, aut eos admittere recusat, opus habeat excusatione apud gentem mittentem. Ipso iure enim hanc recusationem tutam esse, neque per causam demum excusandi legitimam fieri iustam, iam dudum alii docuerunt. Vnde nec nos morabitur magnopere *Hugo GROTIUS, f*) dum non enim, inquit, omnes Legatos admitti prae-

dd) lib. comm. Sect. XVII. p. 169. *derici Wilhelmi Elector. Brandenburgici, Lib. VII. §. 57. seq.*

et p. 195.

e) *Commentar. de rebus gestis Fri-* *f*) c. I. Lib. II. cap. 18. III. I.

cipit gentium ius, sed vetat sine causa reiici, quem deinceps magno
 agmine secuti sunt alii, *Gottfr. ACHENWALLIO g)* iam laudati,
 Nam qui prohibetur aliquid sine causa facere, ei omnino etiam
 cognitionem de causa relictam esse oportet. Atque hoc cuncta
 quoque illa, quae Grotius ex Thucydide, Polybio, Liviò, Sallu-
 fìo, Diogene Laertio, Procopio et Zonara allegavit exempla,
 haud obscure probant, nec res ipsa alium sensum pati videtur,
 aut certum exitum nancisci posse, nisi id assumamus. Nam cum
 is, qui mittit Legatos, iam satis de causis perspectum habeat:
 merito superesse debet, ut etiam alter de suis causis deliberet,
 num e re ipsius sit, legationem admitti. Penes hunc enim omnino
 est de causis non admissi legati statuere. Nec refert adeo, utrum
 sine causa reiecta sit Legatio, vel an habuerit non admittens,
 quo se excusare posset. Nam quemadmodum causae hae semper
 graues existimandae sunt et reiicienti Legatos sine dubio iustae,
 cum imperantes nunquam incipere aliquid vel decernere sine
 causa credi oporteat; ita quamuis eas mittenti non approbaue-
 rit, quoniam id facere haud tenetur, nec veras protulerit, aut
 quod ratio commodorum ipsius hoc non fuit, aut quod eo ipso
 mittentis honori parcere voluit, ne fortasse hic offensam capere
 posset, imo potius alias supposuerit; nihilo secius tamen mit-
 tenti standum erit sententia ac iudicio eius, quia de cognoscen-
 dis illis non iudex factus, sed omnis haec potestas arbitrio ac vo-
 luntati eius, cui destinata fuit Legatio, commissa est. Et quas
 praeterea causas, cur Legati reiici queant, Grotius repetit ex
 eo, qui mittit, ex eo, qui mittitur, et ex eo, ob quod mittitur,

g) cit. Diff. §. XXVII. not. a)

ad eas apte *Iust. PRESBYTERA h)* regessit, illum hoc ipso non posse non omnem huius negotii exitum in manum recipientis resignare. Omnium autem minime gens, cuius Legatum altera gens transire suas prouincias vetuit aut admittere recusauit, iustum fortasse belli causam praeuertere poterit. Recte enim *Nic. Hier. GYNDLINGIVS i)* iam scripsit: *Iniuriae loco haberi nequit, Legatum non esse admissum.* Nam etsi caeteroquin nihil dubitationis habet, quin reiectio Legationis ad contumeliam mittentis suo modo pertineat, et alienati erga eum animi signum prodat, hoc tamen non sufficit, vt proprie iniuriam accepisse videamur, quae ex laeso iure nostro oriatur. Res hic loci vertitur inter liberos populos, vbi neuter alterum obligare sibi potest absque facto suo et consensu. Et si saltem renunciatum sit, non admitti neque audiri Legatos, hanc repulsam mittens nequiquam poterit iniuriam reputare multoque minus de violato gentium iure agere. Quid enim hoc ad ius gentium, Legationem non iri admissum? certe reiiciens Legatos ex hoc capite haud videtur iniuriam fecisse. Nam nihil aliud commisit, quam vt iure suo vteretur. Sed qui iure suo vtitur, nemini facit iniuriam. Omnino tamen iniuriam tunc inferri existimauerim mittenti Legatos, si is, ad quem missi sunt, eos cum conuicio reiiceret contumelioseque tractaret. Hoc Gustavum Adolphum Sueciae Regem Ferdinando II. Romanorum Imperatori obiecisse *Nic. Hier. GYNDLINGIVS k)* scribit. Sed in ea re haud dubie falsus Vir doctus

h) l. c. §. 76.

i) in *Iur. Nat. et Genr.* cap. XXXVI. §. 171.

k) l. c.

fuit. Longe enim aliter rem memoriae prodidit *Sam. L. B. a RVFFENDORF* ¹⁾, dum ait: *At vero id a Gustavo fuisse captatum, ut ignominiose reiectis suis Legatis plausiblem armorum in Caesarem causam nancisceretur, quod quidam malevoli cavillabuntur, id absurdum plane commentum erat. Nam etiam antea non pauca Caesaris in ipsum hostilia facta extabant; ac nemo tantam inhumanitatem expectare poterat, quae a cultiorum gentium more plane abhorrebat. Id potius videtur male sensitisse Gustavus, quod ipsi ad conuentum Lubecensem, ubi de pace Imperatorem inter et Daniae Regem agebatur, aditus praecluderetur.*

IX.

Interdum gens Legatum sibi destinatum recusare haud potest. Num gens praescribere possit conditiones, sub quibus Legatum admittere velit?

Quamquam autem supra (VII.) diximus, negotium publicum, de quo mutua cum Legato deliberatio institui debeat, in se spectatum in vniuersum haud efficere, ut admissio illius sit necessitatis; hoc tamen omnino secus se habere videtur, si negotium hoc publicum eiusmodi sit, ut genti Legatum illius expediendi causa mittenti per denegatam eius admissionem laesio inferatur. Nam cum omnis libertas naturalis limitetur obligatione alios non laedendi et obligatio ad

¹⁾ *Commentariorum de rebus Suecicis ab expeditione Gustavi Adolphi Regis in Germaniam ad abdicationem usque Christianae Lib. II. §. 12.*

finem obtinendum secum ferat obligationem ad media necessaria, profecto, si gens alteri genti significet, se Legatum ad eam mittere velle iuris sui cuiuscunque perfecti probandi vel persequendi causa, gens alteri genti ius perfectum eriperet, si nullum tunc eius Legatum admittere vellet. Atque in tali quidem specie e denegata Legati admissione gens detrimentum sentiret, haberetque adeo, cur de illata sibi laesione conquereretur. Quamobrem nec improbanda est opinio Illustr. L. B. DE MARTINI existimantis, gentem absolute teneri Legatum admittere, si eo consilio sit missus, ut propter laesionem suae genti illatam satisfactionem postularret, et praesentem laesionem auerteret, de futura autem cautionis praestationem exigeret. Cum enim in tali specie laesa gens iure gaudeat Legatos mittendi, iuri autem vnus respondeat obligatio alterius, iniuste sane actura esset gens, si Legati admissionem detrectare vellet. At vero extra hunc casum vix dici possit gens iuris necessitate ad recipiendum Legatum coacta, et frustra profecto Legatus, qui sine pacto venit admitti cupiens, prouocaret ad iuris gentium auctoritatem. Praeterea vero nec hoc silentio praetereundum est, gentem, si decreuit admittere Legatum, simul praescribere posse condiciones, sub quibus eum audire velit. Nam cum obligatio gentis ad Legatum alterius populi admittendum naturaliter ex eius demum consensu adeoque ex pacto sit repetenda: liquido apparet, gentem omnino oportere facultate praeditam esse modum Legato et condiciones ponendi, sub quibus ipsum recipere vel ei commorationem in suo territorio indulgere velit. Hinc saepe numero de conditionibus admittendae Legationis mutuo

consensu inter gentes actum. Atque his quidem standum mitenti fuisse, luculenter euincunt exempla, quae eam in rem profant. Ita enim, ut vnus tantum meminerim, *Iust. PRESBEV- TA m)* commemorat, cum aliquando in aula Viennensi Ablegatus Galliae Gremouillus Legati magni characterem induere voluisset, cuius rei causa etiam mandata a Rege suo et litteras fiduciarias accepisset, Imperatorem ipsi denunciari curasse, si in animo haberet Hispano controuersiam de loco facere, quem ille apud se primum ex longa possessione obtineret, ipsum pro Ambasciatore non iri admissum, atque in hac voluntatis declaratione Gallum etiam acquiescere oportuisse. Quod procul dubio non factum fuisset a Rege, quippe qui potius destinata perficere penitus perrexisset, si ius quoddam sibi esse Legationis inuito etiam obtrudendae credidisset.

m) libr. com. §. 76. et 86.

X.

Quo iure gens in Legatum uti possit, qui sine eius consensu territorium illius ingressus est.

Sed et illud quoque in praesenti disquirendum venit, quoniam iure gens gaudeat in Legatum, qui venia haud impetrata pedem territorio illius inferre vel ad eo admissionem Principi extorquere conetur. Ac quamquam extra dubitationem positum est, Legatum, qui sine consensu gentis prouincias eius intrat aut transit, aut admissione potiri audet duris ac rigidis exactionibus, iura illius violare; certum tamen etiam habetur, illum tanquam subditum tractari non posse, neque vim ei fieri debere, qualem fortasse licet Principi inferre iis, qui eius potestati subiecti sunt. Cum enim sustineat Legatus personam mittentis et iuribus naturalis aequalitatis gentium fruatur, haud dubie vehementer erraret, qui sibi persuadere vellet, illum poena affici posse. Quapropter iam Angliae Iuris consulti, quemadmodum *Guil. CAMB. DENVS n)* refert, cum ex iis quaesitum esset, an Johannes Leslaeus Episcopus Rossensis Legatus Mariae Reginae Scotiae apud Elisabetham Anglicam ob machinationes contra hanc Reginam agitatae poenae tanquam subditus subiici posset? inter alia optime responderunt, Principem posse prohibere Legatum, ne regnum intret, et inbere ut regno exeat, si intra terminos Legato prae-

n) *Annal. rer. Angl. et Hibern. regnanr. Elisaberb. P. I. ad an. MDCLXXI.*

scriptos se non contineat; interim tamen ille Legati privilegii pro auctoritate delegata fruatur. Neque profecto absque idonea ratione Philippus II. Hispaniae Rex indignatus est, Alvarum a Quadra Episcopum Aquilanum ipsius in Anglia Legatum ipso inconsulto, iubente eadem Regina Elisabetha, fuisse domi conclusum, interrogationibus subditum, et publice reprehensum, nec alia de causa, quam quod Italum, qui in alterum bombardulam disploserat, in aedes fugientem admiserat et clam emiserat, id quod idem CAMDENVS o) memoriae prodidit. Nam quod Hispanus, apud quem Regina de homine reuocando egerat, propterea quod ipsi suspectus videbatur, quasi rebus in Anglia turbandis et amicitiae inter ipsam et Philippum discindendae totus incumberet, desiderio illius haud satisfecerat, imo potius rescripserat, incommode cum Principibus agi, si ex qualibet offensa Legati domum reuocarentur, id sane Elisabethae haud poterat ius praebere illum tanquam subditum tractandi, cum Legatus, si vel maxime hostiliter egisset, nunquam amisisset immunitatem ab imperic, et Reginae, si ab Hispano voti sui compos haud redderetur, eum expellere integrum fuisset. Solo igitur eo iure, quod laesus in laedentem siue hostis in hostem exercet, gens gaudebit aduersus Legatum, qui ei se obrudit, quoniam hoc modo hostis illius euasit. Atque ita poterit gens eiusmodi Legatum arcere a finibus, impedire progressu, excludere a conuentibus et colloquio cum summo imperante, dimittere denique sine responsione. Adeo huius generis Legatos a gentibus comprehensos, detentos, in

o) com. Libr. P. I. ad ann. MDCLXIII.

carcerem coniectos, spoliatos, vinctos, imo interfectos quandoque fuisse, luculenter passim testantur exempla, quae ex veteribus auctoribus *Hugo GROTIUS* p) iam collegit. Et frustra Francisus I. Galliarum Rex violati iuris gentium accusavit *Carolus V.* Imperatorem, quod illius Legati *Antonius Rinconus* et *Caesar Fraegofius* Pado flumine per agrum Mediolanensem occultum iter Venetias et inde Constantinopolim ad hostes Domus Austriae meditantes interfecti fuerint, quicquid etiam *Emer. de VATTEL* q) contradicat. Recte enim *Carolus* respondisse, *Iust. PRESBEVTA* r) censuit, cum per ipsius territorium non denunciato aduentu clam iter fecissent, neque cum Legatorum comitatu, sed exploratorum more, se de caede perpetrata non debere rationem reddere, neque a se postulari posse, ut qui studio occultare se et subfurari quasi e conspectu publico vellent, ipse eos pro ministris publicis agnoscat.

p) com. loc. §. V. r. *Iust. PRESBEVTA* r) com. loc. §. 47.

q) c. l. Tom. III. Liv. IV. ch. VII. §. 84.

XI.

*Transitus et Admissio Legati, quo iure inter Gentes
Europae hodie soleant aestimari?*

Etsi vero cuncta haec, quae hucusque disputauimus, cum praeceptis stricti iuris quam maxime conueniunt, certum tamen etiam atque expeditum habetur, eo iure, quo hodie gentes Europae inter se vtuntur, illius rei plerumque longe aliam rationem esse. Cum enim gentes quam plurimae in foederibus, quae vel pacis, vel aliorum negotiorum causa inde a plurimis annis inter se inierunt, ante omnia sibi expresse promiserint mutua amicitiae officia, haec vero quousvis alterius reipublicae subditos ab iniuria tutos praesent, omnibusque ac singulis liberum ingressum, regressum et transitum permittant, non potuerunt non haec ipsa pacta atque conuentiones eo vsque sensim valere, vt gentes alterius quoque populi Legatos suas prouincias transire paterentur, sibi que missos adeo admittere haud dubitarent. Saepenumero etiam prudentia suasit vni alteriue genti, vt Legatum haud facile transitu et admissione prohiberet. Neque negandum est, vel inde consuetudinem quandam Legatos admittendi inualuisse. Quemadmodum autem institutum hoc non apud omnes populos vno eodemque modo obtinet, ita etiam vsu tantum obseruatur, quamdiu pax durat. Nam bello quidem subinde orto nihilosecui iuri gentium vniuersali locum vel hodiernum esse, satis constat, et ipsa exempla, quae adeo historia recentioris aevi suppeditat,

luculenter testantur. Unde *Jo. Jac. MOSERVS* s) scribit, ordinarie nihil dubitationis habere, quin Legatus a gente libera ad aliam missus ab hac tanquam talis agnoscat et admittatur. Extra ordinem enim tantum euenire, vt admissiōi Legatorum non locus detur, et quidem si is, qui Legatum misit, haud agnoscat talis, qualis haberi velit, aut si inter aulas adeo ingens discordia sit enata, vt vna alteram bello iam petierit, vel saltem bellum minetur, aut si Legatus tali caractere vtatur, quem ex voluntate eius, ad quem missus est, mittens illi tribuere haud potest, aut si persona minus digna sit missa, aut si nouerit gens vel fortasse suspicetur, Legato talia mandata esse, quae ipsi molesta sint futura et ad imminuendum eius honorem pertineant. Quae cuncta etiam *MOSERVS* t) exemplis illustrat. Ipsam reiectionem Legati fieri oportere aut antequam, aut dum litterae credentiales traduntur vel transmittuntur, aut dum Legatus petit, vt publice audiatur, idem *MOSERVS* u) obseruat, qui et simul diuersos modos, quibus Legato soleat significari, se non admissum iri, attulit. Caeterum non fert ratio instituti nostri commemorare hoc loco ceremonias, quibus Legati excipiuntur, vel ante aduentum, cum iis obuiam itur, vel ipso aduentus sui tempore, vel tunc, cum publicum iis auditorium praebet. Ostendit iam

s) in den Grundsätzen des jetz Friedens- und Kriegszeiten, III. Th. üblichen Europäischen Völkerrechts in IV. Buch 9. Cap. §. 2 et 3. Friedenszeiten, im III. Buch im 13.

Cap. §. 1. seq. pag. 241. seq.

u) in den Grundsätzen des jetz

r) com. loc. et im Versuche des üblichen Europäischen Völkerrechts, neuesten Europäischen Völkerrechts in c. 1. §. 14. pag. 243.

Corn. von BYNCKERSHOECK, v) maiorem minoremue iis honorem haberi pro Principis mittentis dignitate, et pro ipsius Legati varia conditione, magni enim referre in exhibendis ceremoniis, cuius commatis ipse Legatus fit. Et in ipsis adeo iis, quae in publico introitu, solemnibus colloquiis, pompisque publicis, Legato primi ordinis tribuuntur, rursus aularum ceremoniae inter se discrepant. Redit enim tota res ad cuiusuis aulae ceremoniarum regulas et exempla, nec non ad conventiones et ius possessionis. Recensuit has solemnitates in vniuersum ac breuiter Illustr. *Georg. Frider. a MARTENS w)*, qui tamen ipse obseruat, per multa in eiusmodi pompa solemnium a vario aularum ceremoniali pendere. Exempla autem atque descriptiones eiusmodi solemnitatum *Jo. Jac. MOSERVS x)* multa diligentia suppeditauit, ad quem lectores harum rerum cupidos ablegamus.

v) *Quaest. iur. Publ. Lib. II.*
cap. 6. pag. 223.

x) *im Versuche des neuesten Europäischen Völkerrechts Th. III. B. IV.*

w) *libr. com. Lib. VII. cap. 4.*
§. 161. seq. pag. 154. seq. et in der
Einleitung in das positive Europäische Völkerrecht. Göttingen 1796. B. VII.
Hauptst. IV. §. 203 u. f. S. 240 u. f.

cap. 10. S. 251. 269. u. f. et in den
Beiträgen zu dem neuesten Europäischen Völkerrecht Th. III. S. 304.
309 u. f.

PRAENOBILISSIMO ATQVE DOCTISSIMO

R E S P O N D E N T I

S. P. D.

P R A E S E S.

*Cum in societatem colloqui, quod propediem cum
Viris doctis inire constituisti, simul me vocaveris,
ea in re tanto minus desiderio TUO potui deesse,
quanto magis cum Patris TUI Viri celeberrimi in
me voluntas, tum ipsa TUA in me benivolentia a
me videbantur postulare atque efflagitare, ut huic
TUO consilio, quantum possem, satisfacerem. Li-
bellum, quem proprio Marte elaborasti, spero ac
plane confido, TE ita defensurum esse, ut per hanc
occasionem ingenii TUI dexteritas atque doctrinae
praestantia, quam indefesso studio TIBI parasti, in-*

notescant cunctis, qui TE disputantem sunt audi-
turi, et iustis simul laudibus ornentur ac celebren-
tur. Hoc autem specimen eruditionis quemadmodum
TIBI vehementer atque ex animo gratulor, ita
etiam opto, ut per omnem vitam prosperrima vale-
tudine perfruaris et conatibus TUIS semper respon-
deant felicissimi exitus, inprimis ut diligentiae prae-
mia mox ea capias, quae TUIS TUAE que fami-
liae nobilissimae votis sint quam maxime accommo-
data. Vale. Scripsi in Lipsica Litterarum Vni-
uersitate d. XXVIII. Mart. A. C. N. c1610ccxcvii.

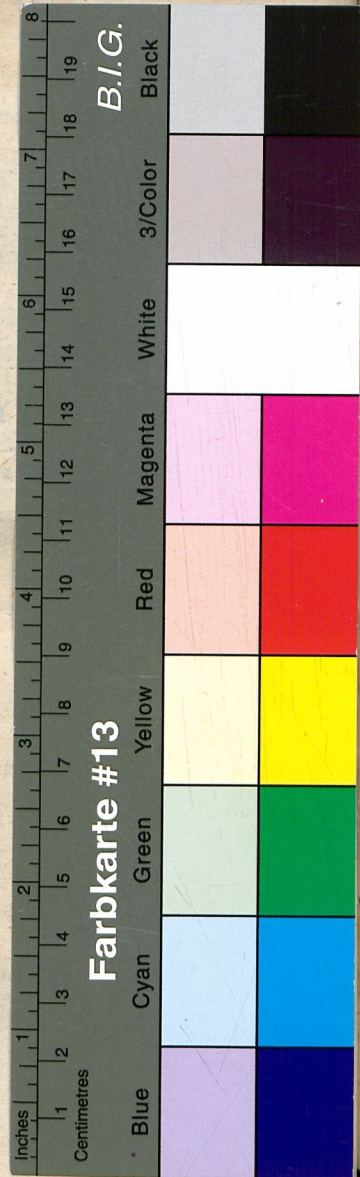

Leipzig, Diss., 1797

X 2309032

1078

1797/24.

DE
TRANSITV ET ADMISSIONE
LEGATI

EXERCITATIO IVRIS GENTIVM

QVAM

ILLVSTRIS IVRISCONSVLTORVM ORDINIS

AVCTORITATE

PRAESIDE

D. CHRISTIANO RAV

CODICIS PROFESSORE PVBLICO ORDINARIO, ECCLESIAE
CATHEDRALIS MERSEBVRGENSIS CAPITVLARI ACADEMIAE
DECEMVRO, SVPREMAE CVRIAE PROVINCIALIS ET
FACVLTATIS IVRIDICAE ASSESSORE

A. D. VI. APRILIS A. C. N. CIOIDCCXCVII

DEFENDET

A V C T O R

IOHANNES HENRICVS HILLER

LIPSIENSIS

LIPSIAE

IMPRESSIT CAROLVS TAVCHNITZ.